

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

O zavarovanju nekoliko.

Kaj važen, neobhodno potreben del vsakega kmetiškega gospodarstva so kmetiška poslopja. Stanejo gotov in ne majhen denar. Kaj mogoče pa je, da uniči požar ta del gospodarstva v prav kratkem času. Ta nesreča konča lahko tudi vse, kar je v kmetiških poslopih shranjenega. Niti življenju živali, da še celo človeškemu ne prizanese. Kolikokrat se je vže prigodilo, da je ostal prav premožen kmetovalec v par urah le še posestnik svojega zemljišča in svoje družine.

Blag, pameten mož je bil gotovo tisti, kateri je prvi na misel prišel, uvesti zavarovanje proti ognju, proti požaru. Zavarovalnic imamo dan danes dosti, skorej vže preyeč; pa vendar čitamo skoraj po vsakem požaru na deželi: pogorelo je toliko in toliko gospodarjev, zavarovanih bilo je pa le toliko. Da, bilo je še celo brati: pogorela je cela

vas, zavarovan ni bil pa niti jeden. Ako zadene požarna nesreča gospodarja, katerega poslopja so zavarovana, v nekoliko dneh ima od zavarovalnice denar v rokah. Mogoče mu je s tem lotiti se nove zgradbe; največkrat napravi še boljše in trdnejše poslopje mimo prejšnjega.

Nezavarovani gospodar, kateri ima zadosti lastnega kapitala, zgradi si res da tudi lahko nova poslopja iz svojega; toda vsled tega postane toliko revnejši, ubožji, kolikor je kapitala porabil za zgradbo. Nezavarovani gospodar, kateri nima lastnega kapitala pač pa več ali manj dolga, se mora zadolžiti še bolj, ako hoče pogorela poslopja z nova zgraditi. In koliko jih ne pride pri tem popolnoma na beraško palico?

Zavarovalnina znaša v primeri k zavarovani svoti, takorekoč le par krajcarjev na leto; pa vendar ima še dandanes večina požarov take nasledke za gospodarja, kakoršne smo ravno kar omenili. Razumni človek se mora pri takih dogodkih pač za glavo prijeti ter usklikniti: kako je vendar mo-

PODLISTEK.

Sodni dan na Pozabljenem.

Ta ali oni čitatelj se morda še spominja, kako izvanredno lepo so se utrinjale zvezde na večer 25. novembra leta 1885. Zvezdoznanci so tedaj vsestransko pojasnovali to nenayadno nebesno prikazen, katero so že naprej napovedali po časnikih.

Ako pa je to utrinjanje zanimalo ves omikani ali vsaj po omiki prepihljani svet, ne smemo se čuditi, da je vzbudilo drugod, kamor prosvitljuječi žarek omike ni še prodril, vseobčno pozornost, in ne samo to, temveč tudi strah in grozo. — —

Nekje tam gôri pod sivimi planinskimi velikani leži mala vas na Okroglem, ali, kakor bližnji sosedje govoré, na Pozabljenem. To ime že vse pové in pojasni, kako je tam. V globoki kotlini sredi širnih orjaških gozdov stoje štiri hišice ali bajtice ali . . . ne vem, kako bi jih nazval; podobne so menda najbolj kolibam indijanskih divjakov. Ne vidi se drugam, nego v gozd in na nebo. Ne sliši se noben zvon — torej pripraven

kraj za onega, ki hoče iti „v ris“! — in kaj novega se zve tu sém le vsake kvatre. Pravijo, da je stara Kozamernica, (Bog jej daj dobro, ker je že v večnosti,) vprašala nekđaj sosedo Kofedronko, ko je prišla yéliko soboto od fare domov, kaj je novega. In le-ta modra ženica je nategnila obraz kar najbolj mogoče učeno in je neznansko prestrašeno zinila: „Pravijo, da je včeraj Bog umrl!“ In mati Kozamernica je plosknila ob koleni in rekla: „Ali res? Saj pravim, k nam se pa res nič ne zve!“

S tem sem menda povedal dovolj. Vsakdo si lahko sam misli, da na Pozabljenem niso brali onih časnikov, ki so napovedali utrinjanje zvezd. A brez knjige pa le niso bili! Kofedronova Maričiračiričica se je naučila za silo brati nekje, bojda pri gospôdi, kjer je pasla nekaj mesecev živino, in kjer si je navzela gosposko ime Maričica namesto Mica, po materini volji pa zgoraj imenovano menda še bolj gosposko, ker čim daljše je, tem lepše je! Zato je bila v celi vasi najbolj učena. Neki semanji dan je šla z materjo na trg; tam je zalotila na nekem štantu malo knjižico z na-

goče, da se še dandanes nahajajo tako maloumni ljudje?!

Ta prikazen vendar ni tako nenaravna. Pomisliti je treba, da je kmetiška bêda v dosti krajih pač še tako velika, da mora kmetiški gospodar ugibati in ugibati, kako bi si pomogel do toliko denarja, da bi pokril naj potrebnejše, do cela neizogibne stroške.

Davek mora biti plačan, sicer pogori kmet brez ognja. Nag ne more in ne sme okolo hoditi ne gospodar ne družina njegova. Jesti mora vse, kar je živega pod streho, in naj se pridela zadosti ali pa premalo živeža za ljudi in živino. Kako čúdo, ako pri takih razmerah gospodar reče; malo, res, da prav malo znaša zavarovalnina, pa še tega ne morem utrpeti, naj me pa sv. Florijan varuje ognja.

Pozabiti pa tudi ne smemo, da ako je kak stan, proti novim, in bodi si še tako koristnim vpeljavam trmast, nesprejeten, je to v prvi vrsti ravno kmetiški stan. Siliti se mora priprosti kmetiški gospodar k vsaki novi kaj koristni stvari — pa še se je ne poprime. Bilo je, tako je, in tako bode še v prihodnjih časih. Rečemo pa, ako bi bila kje sila na pravem, najbolj na pravem mestu, bila bi gotovo ravno tu, ko se tiče zavarovanja kmetiških poslopij.

Ako je bilo mogoče poštne c. kr. hranilnice uvêsti, v katere lahko vloži vsak na deželi svoje prihranjene groše, da so mu varno shranjeni in da mu še nekaj obresti nesó; zakaj neki bi ne bilo mogoče pri naših c. kr. davkarijah splošno zavarovalnico uvêsti? Zakaj bi ne bilo mogoče kmetu takrat, kadar se mu v davkariji za c. kr.

slovom: „Prerokovanje častivrednega patra Ludovika Roka s Sinajske gore“. Ker ni več veljala nego en groš, kupila jo je mati, češ, boš pa doma povedala, kaj je notri svetega zapisanega. In gospodičina Maričiračiričica s Pozabljenega je cel dan ponosno nosila po trgu to knjižico v roki, češ, jaz znam brati, tako da je bel papir skoro popolno zgubil svojo nedolžno belo barvo, in so celo debele črne črke jele bledeti.

Drugi dan je že brala ali bolje prerokovala domači družini, kaj vse strašnega se bo zgodilo v letih 1883—1897. Prvi večer so poslušali le Kofedronovi domači, drugi večer pa je bila v koči že taka gnječa, da se je bilo po prayici bati, da orjaški možaki s Pozabljenega kolibo razneso. In kaj menite! saj je bilo pa tudi vredno poslušati take čudne in strašne reči, ki se bodo godile v kratkem. Poslušali so vsi z ušesi in ustmi, in ko je bilo vse enkrat pri konci, pa so zopet začeli; tako so do malega skoro na pamet vedeli, kake šibe bo Bog poslal, krvave vojske, strašno hude bolezní, povodnji, potrese itd. Vsi so bili potrti in

davke in doklade denar jemlje, še par grošev za zavarovanje njegovih poslopij odvzeti? Takorekoč nevedé bi bil potem proti požaru zavarovan, in konec bi bil beračij po požarih, ki sedaj nastajajo.

Pa še drugo dobro bi imelo tako prisilno zavarovanje. Veliki, da velikanski, milijone znašajoči dobički dandanašnjih zavarovalnic bi se stekali v deželno ali državno blagajnico, davki bi bili vsled tega lahko za toliko manjši. In ysa ta uvêdba bi ne stala državo kar nič. V vsaki c. kr. davkariji je že toliko gospodov uradnikov nastavljenih, da bi i ta zavarovalni posel prav lahko opravljali brez posebne nagrade, pa tudi brez strahu, da bodo vsled tega opešali. Če bi bilo pa le kje potreba, bi se nastavljen eden uradnik več. Poštna hranilnica zahteva na Dunaju velikanskega uradniškega krdela. Na poštninah zgubi vsled nje poštno gospodarstvo vsako leto velike svote, kajti dobiček, katerega nasproti tem državi donaša, je le majhen skoraj izgine.

Posilna c. kr. zavarovalnica ne zahtevala bi nikakega posebnega stroška, pač pa bi donašala kakor rečeno, milijone vsakoletnega dobička, kateri se dandanes stekajo v blagajnice različnih zavarovalnic. In koliko zavarovalnic nimamo, katere vlečejo dobičke iz dežele, da še celo iz države naše? Misel, ustanoviti posilne državne zavarovalnice proti požaru, ni nikakor nova. Vže precej stara je ta stvar, dasiravno se še niti ne kaže, da bi se v djanju rodila. Zato častiti naši deželni osobito pa državni poslanci, prinehajte zgubljeni svoje moči ako in kolikor je mogoče, v veliki politiki, od katere kmetovalcu znabiti družega v del ne pride kakor

zbergani po takih groznih novicah, le s tem se je marsikdo tolašil, češ, saj smo na Pozabljenem; bo že Bog dal, da bodo tudi Turki in pesoglavci na nas pozabili in nas v miru pustili.

Vse to se je vršilo na Pozabljenem o vseh Svetih tistega leta, ko smo pisali 1885. Ko je svete Ošpete dan prišla mlada Kozamernica sosedí Kofedronki srečo voščít povodom njenega godu, rekla jej je le-ta skoro solzna: „Barba, saj drugo leto mi ne boš menda več voščila, najbrže nas bo že dotlej Turek pomoril in pohrustal!“ Milo sta se spogledali in skoro zajokali.

Svete Katarine dan je bilo, 25. novembra, ko so šli vsi Kofedronovi v gozd po drva: oče, hči, 24letni sin Boštjan in celo mali brat njegov Anžek. Mrzlo je bilo, in treba je bilo skrbeti, da doma pri velikanski peči ne ozebejo. Pridni so bili vsi; velik voz hoste so pripeljali domov na večer. Mati jim je v plačilo pripravila doma veliko večerjo, katera je sestradanim želodcem prav dobro teknila.

Posedli so oblastno okrog orjaške mize, ki je s pečjo vred zavzemala skoro pol sobe, češ,

praskanje za ušesa, in pristopite za botre vže dolgo let se rodečemu, pa le ne še porojenemu otroku, kateremu dajte ime: C. kr. posilna državna zavarovalnica proti požaru. Ako pa ne bi šlo v državi, osnujte nam deželno posilno zavarovalnico, ki bode koristila vsaj nam, ako drugod ne marajo dobička.

V prihodnji številki „Dol. Novic“ spregovoriti hočemo par besed o zavarovanju življenja kmetiških gospodarjev.

„Katoliško politično društvo“ za spodnje Dolenjsko.

Vlanski katoliški shod v Ljubljani je med drugim prav posebno priporočal, naj se snujejo „Katoliška politična društva“ po različnih krajih naše mile domovine. Pri zadnjem shodu v Novem Mestu meseca avgusta pa, ko se nas je zbralo nad 3000 za dobro reč vnetih mož, nam je g. dr. Papež, deželni poslanec in odbornik toplo polagal na srce, naj si tukaj osnujemo „politično društvo“, ki bode delovalo v smislu sklepov katoliškega shoda v Ljubljani. Njegove besede ste brali v prilogi „Dolenjskih Novic“. Vže takrat so djali mnogi gospodje, da te besede ne smejo biti brezvspešne — slediti jim mora delo, trudu pa sad.

Res je, imamo v Ljubljani „katoliško politično društvo“; toda Ljubljana je daleč. Gospodje v Ljubljani ne morejo poznati naših razmer in potreb tako, kakor jih poznamo mi; ni jim tako lahko stopiti med naše dobre „Dolenjce“ ter jih podučevati, kakor je to mogoče nam, ki živimo sredi med njimi. Gotovo je želeli, da si osnujemo društvo

danes smo pa dobro zaslužili, kar bomo sedaj dobili. Z nekim dobrodejnim ponosom, ki je samo skrbnim mamkam lasten, postavila je gospodinja pred nje veliko skledo ajdovih žgancev, in kar je največ: dobro zabeljenih. Vsak bolnik, ki je zgubil ves tek do jedi, požel bi gotovo po tej hrani, ko bi videl, kako mojstersko so nadelavali Kofedronovi drvarji to narodno slovensko jed. Imeli so si pa tudi toliko povedati, zlasti pohvalnega o malem Anžku, da je mati skoro pozabila na drugo veliko skledo mlečne kaše, katero je v veži postavila na stol, da se pohladi.

Še le, ko so žgance pometli čisto, kakor Kofedron denar z mize, ako mu ga je kedaj kdo naštel, spomnila se je dobra gospodinja, da je še nekaj pripravila.

Modro položi žlico na mizo, kakor bi hotela reči: „no, ali ne znam dobro kuhati?“ pomane si s silno ljubeznjivim lahnim nasmehom komolca in reče hčerki: „Maričiračiričica, stopi stopi tje v vežo; še nekaj sem pripravila, tam na stolu pod sklednikom boš našla!“ (Konec prihodnjič.)

z enacim namenom kakor je ono ljubljansko — v društvih je dandanes moč, posamezni človek zginje — da tako delo zljajšamo, ter je napravimo bolj plodonosno, bolj vspešno. Koliko potrebujemo še pri nas poduka o dolžnostih in pravicah, katere imamo kot državljani, koliko spodbude, da se teh pravic poslužujemo v prospeh svete vere in pa narodnosti slovenske! To bi skušalo po možnosti dosegati nasvetovano „Kat. pol. društvo“ po slovenskem starem geslu: vse za vero dom in cesarja!“

Radi tega se je sešlo po daljših dogovorih 8. t. m. v Novem Mestu okolo 30 duhovnih in svetnih gospodov v hiši „Katoliške družbe rokodelskih pomočnikov“, da so se posvetovali v tej reči. Vsi so bili misli, da se društvo mora osnovati prej ko prej s sedežem v Novem Mestu. Na vprašanje, koliko „Dolenjske“ pa naj bi obsegalo društvo, se je sklenilo, da se osnuje za krško, novomeško in črnomaljsko okrajno glavarstvo, ker je drugim Dolenjcem pot in zveza z Ljubljano laglja kakor z Novim Mestom, in ker bi se bližnji Kočevarji kot Nemci gotovo malo brigali za naše društvo in ker se morda osnuje še kako drugo slično društvo v kacam bližnjem okrajnem glavarstvu.

Slednjič so gospodje osnovali pravila večinoma posneta po onih ljubljanskega katoliškega politič. društva ter izvolili začasni odbor petih članov, ki ima poskrbeti, da slavna vlada pravila potrdi.

Ko nam dojde potrdilo, se bode društvo stalno osnovalo ter pričelo svoje delovanje, o čemur vam bode naš list natančno poročal.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Kar smo zadnjič že nekoliko omenili, zgodilo se je res: Taaffejevo ministerstvo je odstopilo. Kakih štirinajst dni se je sestavljalo novo. Cesar je izročil ta posel knezu Alfredu Windischgrätzu. Dolgo se je trudil ta mož, da je dobil nove ministre. Privzel si jih je iz vseh treh glavnih strank. On sam je predsednik; konservativna ministra Schönborn in Falkenhayn sta še ostala. Naučni minister je postal Poljak Madejski; upamo, da nam bo ta bolj pravičen, kakor nam je bil Gauč. Finančni minister je pl. Plener, doslej vodja liberalne stranke v državnem zboru; ta nam pač ne vzbuja najlepših nad. Bakehem za notranje; grof Wurmbrand bode trgovinski minister, kar je bil doslej Bakehem, vitez Javorski, minister za Galicijo. — Sicer je pa to ministerstvo tako skupaj zvarjeno, da najbrže ne bo dolgo vladalo. Ministerski predsednik Windischgrätz, kakor pišejo časniki, je goreč katoličan in zvest član konservativne stranke, ki pa uživa zaupanje tudi pri drugih strankah. Pravijo, da se ogreva tudi za avtonomistična načela, t. j. da bi vsaka kronovina bolj

prosto sama sebe vladala. Star je ta mož še le 42 let. Ministerstvo Taafejevo je trajalo 14 let; Slovenci smo za njegove vlade marsikaj pridobili. Žal, da je bil premalo odločen!

Na **Ogrskem** se bližajo hudi časi. Minister-ski predsednik Wekerle je po enoletnem mole-dovanju vendar-le dobil dovoljenje od cesarja, da predloži zbornici načrt nove postave o civilnem zakonu. Sicer je jako neverjetno, da ta predloga prodere, ker jo bo gosposka zbornica najbrže za-vrgla; ako pa novi zakon obvelja, pride gotovo do kulturnega boja, ki bode ubogo Ogrsko razdelal, da se Bogu smili.

Kaj je novega po širokem svetu?

16. t. m. se snide **pruski** državni zbor. Ka-kor je že znano, sprejel je že v zadnjem zasedanju vojaško predlogo, da se vojna moč pomnoži. Se-daj pa morajo določiti, odkod naj se vzamejo stroški v to svrhu. Mnogi sodijo, da se bodo bogatini tega novega bremena ubranili, in je bodo naložili ubožnejšim stanovom. Nasprotniki vojaške predloge bodo gotovo zopet odločno ugovarjali; bodo-li tudi kaj dosegli, tega pa si ne upamo trditi.

Navdušenje za **rusko-francosko** zvezo, ki je pred mesecem dni presegalo vse meje, jelo se je že hladiti. Francozi menijo, da imajo le Rusi do-biček od vsega tega; Rusi pa pravijo, da od Francozov se ne more nič dobrega pričakovati. — Nekaj pomenljivega pa se je vendar-le pojavilo povodom teh svečanosti. Ruski narod je namreč nehoté vršil nalogo, katera je po božji previdnosti odločena slovanskemu rodu: širiti med svet mir in spravo. Čeprav ruska vlada z vsemi močmi doma zatira katoliško cerkev, na Francoskem jo je vendar nekako dvignila in oslavila. Ruski car se je iskreno zahvalil pariškemu nadškofu za cer-kvene slovesnosti, katere so bile prirejene zaradi ruskega obiska. To je na rusko vlado gotovo dobro vplivalo. Francoska vlada pa tudi na po-vratku Rusov ni več prezirala cerkve, ker je pov-sod tudi višjo duhovščino k slavnostim povabila. Tega pač niso nameravali niti Rusi niti Francozi; a vendar se bodo razmere med cerkvijo in obema državama vsaj nekoliko zboljšale.

Španija, ki ima že doma vedne nemire, za-pletla se je v boj z deželo Maroko, ki je v Afriki. In Španiji v tem boju ne gre prav po sreči.

Píše se nam:

Iz Adlešič. — Sprejmite par vrstic od našega kraja. Vreme smo imeli dozdej prav vgodno; danes pa se je nekoliko spremenilo. Pridelki so posrednji, vina skoro nič, posejano in pospravljeno je skoro vse razven korenja. Pred nekoliko dnevi smo pokopali žandarškega vodjo. Pogreb je bil jako lep; črnomelj-ska godba je svirala, veliko gospode iz Črnomlja,

zlasti mnogo žandarjev pa tudi drugega ljudstva je spremljalo pokojnega k zadnjemu počitku.

Naj omenim še, kako so se naši farani zbudili v spoštovanju do pokojnih. Dekleta so za verne duše grobe okopale in s peskom in mahom olepšale, da je bilo veselje. Na vseh svetnikov večer, ko so preč. gosp. župnik rožne vence molili, je po grobeh gorelo na stotine sveč, da so se temu čudili naši sosedje Hrvati, misleč, da selo gori. Za istino zaslužijo naša dekleta pohvalo. Opomnim pa to radi tega, ker se prej pri nas kaj tacega nikdar ni videlo. Bog daj, da tudi zanaprej ostane ta lepa in pobožna navada, ki nam bođe le v čast — vsaj so vže neverniki visoko spoštovali svoje ranjke.

Lepih spomenikov na grobeh ima naša siromašna župnija malo; zato pa tem raje storimo umrlim na ljubav to, kar nam je lahko mogoče.

Z Radovine. — Škodo, katero je našim krajem naredila trtna uš, se ne more niti približno ceniti. Če hočemo vinograde še kedaj imeti, nimamo za zdaj dru-zega sredstva kakor nov nasad z ameriškimi podlagami. Toda to delo je počasno, težavno in drago. Zatorej pa z novimi nasadi le preveč odlašamo, se vé le sebi v kvar. Dobrodošel je pa človeku vsak pripomoček, kateri najmanj vsaj še nekaj časa ohrani ljubo vinsko trto. Pravilno škropljenje z galico in dobro gnojenje pospešuje rodovitnost, ohranjuje pa tudi trto pred pre-hitrim poginom. Vinogradnikom, ki imajo še zdravo trtje, ali pa vže okuženo in ne povse uničeno, naz-nanjam to-le: Velečastni gospod Anton Bogetič, župnik v Čereviču v Slavoniji, je nedavno poročal za-grebškemu „Tagblattu“, kako rodovitno in zdravo je njegovo trsje, sosednih mejašev vinogradi pa so uničeni ali zelo poškodovani. Ohranja pa trtje s tem, da je gnoji z žagovino. Gospod župnik je to jesen iz svo-jega vinograda izkopal trto imajočo 64 čvrstih in do-zorelih grozdov; poslal jo je v Zagreb na ogled. Pisal sem gospodu župniku proseč ga, da mi blagovoljno naznani, kedaj in kako on gnoji z žagovino. Prijazni odgovor podam tu doslovno: „Sada u jeseni se meče piljevina (žagovina) oko čokota (trte), pak onda zagrne. Zemlja se odkoplje 20—25 cm. dubljine, pol metara širine. Piljevina (žagovina) se ne smije sa zemljom smješati, već ostane kako se naspe i u proljeće se ne smije prekopati. Najbolja je sveža piljevina (žagovina) a dobra je i suha; samo da nije trula (trohljiva), jer je onda već djubre (gnoj). Svakomu čokotu pridajte piljevine, samo ako nije sasvim suh; ma imao kao prst lozicu (mladiko), opet će poterati na proljeće“. Tako gospod župnik. Kmalo na tó berem v istem zagrebškem dnevniku inserat, ki posestnikom vinogradov že ponuja žagovino. — Komur drago, naj poskusi pri posameznih trtah, zlasti pri brajdah; dobro, ako se mu tem potom ohranijo. Poleg koristi bo imel tudi sebi in drugim spomin na bivši, a premalo spoštovani dar božji, shra-njen v vinski trti. (Pri posameznih trtah bi pač tudi mi svetovali poskusiti ali sploh ne, ker se take skušnje rade zjalove.)

Pismo iz Peru v južni Ameriki. — Predragi mi rojaki v starem kraju! Nič kaj veselega vam nimam sporočati iz naše obljubljenе dežele ameriškanske. Mi delayci smo ubogi siromaki. Ako je kaj dela, nas trpinčijo in natezujejo kakor črno živino, ako pa dela ni, se pa tudi nihče za nas ne briga. Že je blizo štiri mesece, kar postavamo brez dela, ker so tovarne skoro vse popolnoma prenehale; tudi druga dela so ustav-ljena, tako da se le malokje kaj dela, in še pri teh delih so večinoma le Angleži, Slovenci smo le za silo.

Lahko si torej mislite, dragi rojaki, kako nam gre. Slabo, v resnici slabo! Začeli smo resno misliti na svoj obstanek; denar nam je pošel, živeti je vendar le treba, a zaslužka nikjer! Kdor je še kaj denarja imel, zbasal je hitro, kar je imel, in hajdi v stari kraj k svojim ljubim domačim! Nekojim tudi od doma pošljejo denar, da imajo za stroške na pot v domovino. Jaz mislim, da vsem tem se ne bo več zljubilo nazaj v Ameriko hoditi. Zato, rojaki, katerim še vedno roji misel „v Ameriko“ po glavi, dajte si vendar enkrat dopovedati resnico: ako se doma poprimeš s tako odločnostjo dela (bodisi katerega koli) kakor ga moraš delati v Ameriki, potem te zagotovim, da imaš rayno tako Ameriko doma, ali pa še boljšo. Tukaj je malokdo tako srečen, (posebno Slovenec, ki ne zna kakega tujega jezika), da bi dobil lahko delo in dobro službo. Pri vsem tem pa pride, kakor ravno letos, ta preklicana denarna kriza in ta vzrokuje, da banke falirajo, tovarne prenehajo in promet je ustavljen, in tako ubogi delavec na cedilu ostane. — Zakličem vam še enkrat: Dragi rojaki, čvrsto se poprimite domačega dela in ne hodite v Ameriko!! Vam vedno dobro hoteči Anton Peruschek.

Domače vesti.

(Duhovske premembe). Gosp. J. Novak, doslej kapelan v Dobu, preje na Krki, je dobil faro Žalino. Čast. gosp. Mih. Barbo, župnik trebelski se je odpovedal svoje novejši župniji v Šmarjeti. Čast. gosp. Peter Bohinjec, kapelan na Vrhniki, gre za ekspozita v Trnje; na njegovo mesto pride g. Luka Smolnikar, kapelan v Skocijanu pri Dobravi. V Skocijan pride čast. gosp. Ivan Volk, doslej kapelan v Polhovem Gradcu.

(Premembe pri uradnikih. Za komisarja k okrajnemu glavarstvu v Novo Mesto pride g. Oršolek iz Črnomlja; g. Klein za komisarja v Litijo. Dosedanji avskultant g. dr. Kraut pride za adjunkta na Brdo, g. dr. Rogina pa na Vrhniko, gosp. Emil Rizzoli pride iz Radeč za adjunkta v Novo Mesto; v Radeče pa g. Anton Rozina iz Ribnice.

(Prečast. g. kanonik I. Vovk) je bolan blizo tri leta in je zadnji čas jako oslabel. Priporoča se v molitev.

(Hranilnica v Novem Mestu) se kmalo odpre. Ministerstvo je potrdilo predložena društvena pravila.

(Shod kmetovalcev v Novem Mestu.) Kmetijska podružnica v Novem Mestu priredi v nedeljo dné 3. decembra t. l. ob 9. uri dopoludne shod, pri katerem se bodo pogovorile jako važne kmetijske zadeve, kakor je brati zadaj med naznanili. Opozarjamo že danes vse kmetovalce, da se tega dné udeležé v obilnem številu poučnih govorov.

(Za Miklavža) pobirajo zopet letos blage gospe mile darove, da bodo oblekle nekaj sirotne šolske dece s toplimi oblačili.

(Katoliška družba rokodelskih pomočnikov) napravi v nedeljo 19. t. m. predstavo „kmečki tepček“, veseloigro v treh dejanjih s petjem. Osebe so: Štefuc, kmet; Jurca, tepček; Čefizelj, kmet; Macafur, goljuf; policaji, pisar; kramar; župan kmečki; Jaka, krčmar; čuvaj; komisar; Milja, padarjev sin; pastir; brigadnik. — Začetek je ob 7. uri zvečer. Vstop je prost; ali otroci, učenci ljudskih šol in dijaki nižje gimnazije smejo priti le s svojimi stariši ali varuhi, ker sicer pomanjkuje prostora. Prostovoljni darovi se

sprejmo hvaležno — posebno še, ker bode veliko stalo razširjenje hiše, da se pridobe prostori za dijaško kuhinjo Načelnništvo.

(Za dijaško kuhinjo) je zanimanje v Novem Mestu splošno; zato smemo upati najboljšega vspeha. Vnovič so za zgradbo darovali ti-le gg: Avg. Škaberna 10 gld.; Fr. A., kapelan 5 gld.; A. Štepic in Fr. Pršina, žandarmerijske postaje vodja 2 gld.; A. Aleš, dekan 10 gld.; neimenovan duhoven 10.

(Preširnovo svečanost) priredi „Dolenjsko pevsko društvo“ dné 2. decembra v prostorih „Narodnega doma“. Program obsega zanimive moške, ženske in mešane zборе, dvo- in samospve. Posebna vabila z podrobnim koncertnim programom izidejo v kratkem.

(Tamburaški zbor) je ustanovilo „Dolenjsko pevsko društvo“ in šteje sedaj osem tamburašev, ki se pridno vadijo, tako da bodo kmalo po novem letu v posebnem koncertu javno nastopili.

(Bolnišnica usmiljenih bratov) v Kandiji pri Novem Mestu dobro napreduje. Veselje je videti lepo prenovljeno poslopje. Zlasti bi še omenili umetelnega vodnjaka kapnice, ki so ga gospodje napravili na dvorišču. Dajal bode izrstno vodo v izobilju, dasi bode voda le s strehe. Ako ne pride vodovod v mesto, pridite se mestni očetje semkaj učiti, kaj se dá doseči za dobro pitno vodo brez 10, 20, 30 tisočakov. 8 dec. se bode bolnišnica blagoslovila in odprla. Leta 1895. pa se bode zidalo novo, večje poslopje, da bodemo imeli prostora dovolj za dolenjske bolnike. Sedaj se jih bode moglo sprejeti le kacic 25—30. Oglašajo se in prosijo vže sedaj. Zadnje dneve je bil tu velečast. gosp. provincijal, izvrsten zdravnik iz Gradca, k otvorjenju pride zopet v Mesto. Potem pa 15. dec. odide v sveto deželo, ker ima naša provinca usmiljenih bratov tudi tam več bolnišnic, v katerih strežejo bolnikom krščansko usmiljeni bratje. — Sploh pa moramo reči, da se zadnji čas dela pri nas in okolici mnogo za blagor naših ljudi. V Šmihelu imamo krasno šolo šolskih sestra za poduk gluhomemih in deklic sploh, ki ima po prizadevanju vseh izvrstne vspehe. V Kandiji se gradi bolnišnica. V Mestu je lepa hiša „katoliške družbe rokodelskih pomočnikov“, ki se bode razširila tekom leta 1894 v dijaško kuhinjo. Mesto je ustanovilo „mestno hranilnico“ in priredilo krasne prostore za pošto v nekdanjem vojaškem skladišču, pošto, kakoršnih bode te razun v Ljubljani težko dobili na Kranjskem. S 1. novembrom je v tem poslopiju jela država pošto oskrbovati. — Imamo pač še veliko na srcu; čas in dobri ljudje bodo pripomogli, da se bode tudi to izvršilo.

(Na Belokranjskem) se kaj pridno dela na to, da se dolenjska železnica podaljša od Novega Mesta do Karlovcā. Potrebna je pač za Belokranjsko, pa tudi za vso Kranjsko deželo; kajti ako se to zgodi, potem smemo upati trdno, da bode železnica nesla dobiček ter tako od dežele ne zahtevala nikacih troškov. Zvedeli smo, da so se zbrali na poziv gospoda župana metliškega poleg Metličanov tudi zastopniki občin Božakovo, Drašiči, Radovica in Suhor, da volijo načelnništvo, ki ima skrbeti za nadaljevanje dolenjske železnice. Prvomestnikom je izvoljen g. vitez Savinschegg, namestnikom g. Prosenik in tajnikom notar g. Štajer. — Prvi stroški se bodo razdelili jednako merno med občine obeh belokranjskih sodnih okrajev in med tamošne veleposestnike. Pravijo, da se Ogri ne bodo ustavljali temu, da se dolenjska železnica združi z ogrsko pri Karlovcu. Bog daj srečo!

(Nagla smrt). V Kandiji je pretečeno nedeljo neki tujci tesarski mojster v gostilni menda vsled srčne hibe nenadoma umrl.

(Bolezen difteritis) se je zadnji čas v našem mestu precej razširila. Radi nje učenci ljudskih šol osem dni niso imeli šole. 11. t. m. pa so jo zopet pričeli.

(Prvi sneg) nam je pal pretečeni teden. Imeli smo dolgo kaj lepe dneve; vendar tega gosta nismo kaj veselili — posebno še kmetje ne, ker nimajo še nastilja. Radi gorke jeseni listje ni palo še z drevja.

(Savski most) pri Račečah so jeli delati. Veljal bode 28.000. gld.

(Krme) je letos sploh malo. Radi tega gospodarji, pazite nanjo kar se le dá. Živina je letos po ceni, ali upati smemo, da bode drugo leto cena jako poskočila, ako Bog da dosti krme, ker je pomanjkanje krmil po Nemškem in Francoskem letos še večje, kakor pri nas. Zato je država prepovedala izvaževanje.

(Izvestja muzejskega društva) za Kranjsko. Urejuje Anton Koblar. Tega jako zanimivega za domačo zgodovino in starinoslovje kaj pomenljivega dela, je izšel letos 5. sešitek s prav podučno tvarino.

(Wolfovega slovarja) nam je podala pa Katoliška tiskarna "ravno kar sedmi sešitek, ki obsega besede kruhar do medčasje. Oboje priporočamo našim premožnejšim izobražencem.

Razne vesti.

* (Trgatev) na Spodnjem Štajarskem se je letos zvršila še le okoli 25. oktobra. Ker je bilo vreme jako lepo, bode vino kaj dobro.

* (Štajarska hranilnica) bode dala veliko podporo vinogradnikom na Spodnjem Štajarskem. Skozi tri leta bode podpirala nasad šolskih vinogradov, trtnic in trsnih matičnjakov z ameriškimi trsi. Dajala bode podpore vinorejskim učencem, popotnim učiteljem in sploh osebam, katere bodo učile trte cepiti. Za enkrat pa je odločila 100.000 gl. v podporo manjšim posestnikom, da zasade ameriške trte, za posojila, akoravno bi ne bila dovolj varna itd.

(„Katoliško politično in gospodarsko slovensko društvo“ na Koroškem) dela vse hvale vredno. Napravilja shode po različnih krajih, oživlja narodno zavest, spodbuja, krepi — hvala Bogu, ne brez vspeha. Vredno je vse podpore, kakor izvrstni list „Mir“, ki deluje vže 12. leto tako uspešno med našimi koroškimi brati.

* (Na Španjskem) so se zgodile grozne nesreče. Priplula je ladija v Šantander, ki je bila naložena z dinamitom. Vnel se je — in strah! — ladija je razneslo, pomorščake usmrtilo, velik del mesta pokončalo. Na stotine ljudi je mrtvih. V Barceloni pa so zlobneži v gledališče vrgli bombe, ko je bila predstava. Veliko ljudi je bilo vsled tega usmrtenih. Da, dandanes človek res ne bode nikjer več varen pred zlobno roko!

(Poljaki) so zgubili najjemenitnejšega svojega malarja — vernih duš dan je umrl Jan Matejko v Krakovem. Po svojej umetnji je bil znan po vsem olikanem svetu.

* (Amerikanska!) V Toweru raste bojda redkev, ki je tolika, da je ni moči z roko izpuliti. Vsakokrat treba konja vpreči, da jo izruje.

Za zastavo topliškega „gasilnega društva“ so darovali sledeči gospodje:

Avg. Kulovic, zdravnik 5 gld. — J. Babnik, župnik 5 gld. — Fr. Pavlin, kaplan 5 gld. — Josip Šušteršič, župan 5 gld. — Anton Reiniger, posestnik 5 gld. — Ferdo Kalinger, nadučitelj 3 gld. — Davorin Matko, učitelj 3 gld. — Josip Strniša, poštar in posestnik 3 gld. — Ivan Sitar, trgovec 3 gld. — Josip Zupanc, posestnik in tesarski mojster 3 gld. — Ignacij Zupančič, stotnik v pokoju 3 gld. — Ivan Vozelj, učitelj 2 gld. — Matevž Godec, zdravnik 2 gld. — Franc Modic, vodja orožnikov 1 gld. — Ivan Sobar, kovač 2 gld. — Ivan Brodnik, posestnik 2 gld. — Jakob Mežnaršič, trg. pomočnik 2 gld. — J. Lewinger, upravnik užit. davka 1 gld. — Franc Žabkar, krojač 2 gld. — Gospa Josipina Kulovic, zdravnikova soproga 2 gld. — Elizabeta Pelko, posestnica 2 gld. — Gg.; Ivan Markovič, kovač 2 gld. — J. Mikula, zasebnik 2 gld. — Jožef Menk 2 gld. — Gospa Jozefa Predovič 1 gld. — Ana Sitar 1 gld. — Gospica Karolina Strniša, poštna in brzojavna opraviteljica 2 gld. — Marija Kenda 1 gld. — Gg.: Vencel Teladko 1 gld. — Anton Gutman 1 gld. — Ivan Susteršič, župan v Semiču 10 gld. — Franc Sitar, župnik na Bukovem 5 gld. — Josip Kos, župnik na Selih 3 gld. — Ignac Sitar, poslovodja Tržič 2 gld. — Anton Strniša, opravnik užit. davka Postojna 3 gld. — Anton Gorše, kantiver v Ljubljani 5 gld. — Ivan Plevanč, župnik v Soteski 2 gld. — Ivan Zupančič, župnik v Topli Rebri 2 gld. — Josip Javornik, trgovec Žalna 5 gld. — Naši rojaki v Ameriki: Gg. Dominik Strniša 20 gld. — Ivan Kren 4 gld. — Anton Sitar gld 4:50. — Dobitek na kegljišču gld. 8:10. Bog vam povrni stoterno!

VABILO

k shodu kmetovalcev,

katerega priredi

kmetijska podružnica v Novem Mestu

v nedeljo dne 3. decembra t. l. ob 9. uri dopolodne v kmetijski bralnici,

pri katerem se bode razpravljalo:

- 1) o letošni vinski letini in o sredstvih, s katerimi bi bilo vzdržati vinograde za naprej rodovitne,
- 2) o mejnih pravih,
- 3) o sleparijah pri živinski kupčiji,
- 4) o koristi hranilnic sploh, o bodočem delokrogu novomeške hranilnice,
- 5) raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi za odbor:

(258)

V. Rohrman.

ZAHVALA.

Za milo sočutje mej boleznijo, kakor tudi ob smrti našega nepozabljivega predobrega soproga, oziroma očeta, gospoda

Alojzija Schiebel,

grajščaka,

izrekamo vsem prijateljem, znancem, sosednim grajščakom in gospodarjem, posebno pa še veleč. gosp. kapitelskemu proštu ter preč. duhovščini in preč. gosp. oo. frančiškankom Novomeškim za častno spremstvo, dalje blagorodnemu gospodu inženirju Schindlerju za poklonjeni venec, vsem izrekamo srčno, najtoplejšo zahvalo.

Zalog, dné 2. novembra 1893.

Žalujoči zaostali.

(257)

Na prodaj

je nekaj starih, a še porabnih okenskih garnitur (znotranjih in vnanjih oken in veternic) v gimnazijskem poslopiju v Novem Mestu. Več se izve pri c. kr. slugi.

Polni tuge in žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da nam je preljuba hčerka, oziroma sestra

Karolina

previdena s sv. zakramenti za umirajoče. po dolgem trpljenju umrla dne 3. novembra v 22. letu dōbe svoje.

Pogreb bo dē dne 5. novembra ob 3. uri popoldne.

Sv. maše se bodo brale v raznih cerkvah.

V Metliki, dnē 4. novembra 1893.

Marko Pezdirc,
gostilničar.

Magdalena Pezdirc roj. Medved,
stariši.

Josip,
brat.

Magda,
sestra.

Zahvala.

Za blagodejno sočutje in mnogobrojno udeležbo pri sprevodu prelube naše hčerke, oziroma sestre

Karoline

kakor tudi za krasne darovane vence izrekamo najtoplejšo zahvalo visokočastiti duhovščini, p. n. uradništvu, beležništvu, učiteljstvu, meščanstvu, požarni brambi, bratovščini, sočutnim okoličanom, zlasti pa blagim gospem in gospodičinam družicam, gospodom plameničarjem in gospodom pevcem za gnljivo petje, sploh vsem vkup in vsakemu posebej. (254)

V Metliki, dnē 6. novembra 1893.

Žalujoča obitelj
Pezdirčeva.

vše preigran, a še prav dober,
prodam takoj po prav nizki ceni,
GLASOVIT
(240)
L. Ropas.

V gojzdni drevesnici na Radeljci
je na tisoče smrečic
v prodajo pripravljenih.
Jesensko presajo dreves priporoča
M. Norberta,
grajčinska gospodinja

(248—2)

Britko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljeno oče, oziroma stari oče, gospod

Matija Šusteršič,

posestnik,

dnē 25. oktobra ob polu 3. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 76. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb je bil v petek 27. oktobra ob 8. uri zjutraj na pokopališče pri farni cerkvi sv. Ane na Toplicah.

Zahvaljujemo se vsem prijateljem in znancom za milo sočutje in obilo spremstvo pri pogrebu.

TOPLICE, dnē 25. oktobra 1893.

Frančiška Šusteršič roj. Lesjak,
soproga.

Neža Šusteršič,

Jozefa Šusteršič,

Helena Šusteršič,

Leopoldina Šusteršič,

sinaha.

Vnuki in vnukinje.

Marija Šusteršič omož. Klinc,

hči.

Janez Šusteršič,

Frančišek Šusteršič,

Alojzij Šusteršič,

Josip Šusteršič,

Karol Šusteršič,

sinovi.

(255)

Razglas.

Št. 110

Dne 20. novembra t. l. ob 10. uri popoldne odala se bode naprava nove občinske ceste v Radencih pri Starem Trgu po javni dražbi. Cestna proga je dolga 1440 m. in je delo cenjeno na 2433 gld. Licitacijski pogoji, proračun in načrt leže pri županstvu v Radencih vsakemu na ogled. Licitacijski pogoji razvidni so tudi pri okr. cestnem odboru v Črnomlji. — Kdor hoče licitirati, ima vložiti vadije 10%. Licitacija vršila se bode pri županstvu v Radencih.

Okrajni cestni odbor v Črnomlji,
dne 24. oktobra 1893.

Jeršinovič
načelnik.

(246—2)

Hišo z vrtom, njivo in vinogradom proda Štibernik v Čatežkih Sajenicah pri Trebnjem.

Na prodaj je iz proste roke

saden vrt in njiva

mej kolodvorom in Bršlinom pri glavni cesti. Prostor je prav pripraven za zidanje. Meri 4504 □m. — □m. á 20 kr. Več pové Anton Šali v Bršlinu.

1000 mernikov krompirja

oneidovca in orjaški modri (blaue Rinsen) ima na prodaj graščina Struga, pošta Sent Peter pri Novem Mestu. (230—2)

Pozor gosp. mlinarji!

Frišna in fina

svilnata in volnena sita

dobivajo se po jako nizki ceni pri

(256—1)

F. S. Murgelj-u

v Novem Mestu.

Na prodaj!

je pri deželni kmetiški šoli na Grmu krasen krompir po 2. kr. kilo, in sadno drevje, jabolka, hruške po 20, 25 in 30 kr. komad.

Vodstvo.

(226-3)

Anton Turk,

knjigovez v Ljubljani, Dunajska cesta št. 3.

priporoča

svojo dobro vrejeno knjigovoznico za vezanje knjig, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela.

— Dalje ima tudi naprodaj sledeče knjige lastne založbe:

Andrej Hofer, junaški vodja Tirolcev l. 1809. Verni popis njegovega življenja in njegove junaške smrti v Mantovi l. 1810. S podobo. Cena 14 kr.

Princ Evgen Savojski, slavni vojskovodja Avstrijski. Zgodovinska povest. Z barvano podobo. Cena 24 kr.

Beneška vedeževalka, ali prokletstvo in blagoslov. Povest iz preteklih dni. Z barvano podobo. Cena 20 kr.

Cvetina borogradska. Ilustrovaná povest. Z barvano podobo. 130 strani. Cena 40 kr.

Hedvika, banditova nevesta. Povest s podobo. Cena 20 kr.

Srečolovec. Povest onim, ki na tujem iščejo domú, zlasti njim, ki tišče v Ameriko. Cena 20 kr.

Sv. Notburga in popis življenja sv. Heme, kneginje slovenske, s pripovedko o zvonu v blejskem jezeru. Z barvano podobo. Cena 18 kr.

Štiri povesti za slovensko ljudstvo. Cena 20 kr.

Pravljice. (36) I. zvezek. Cena 20 kr.

Ave Marija. S podobami. Cena 10 kr.

Božja pot Matere Božje na Bledu. S podobo. Cena 10 kr.

Stara božja pot na Dobrovl. S podobo. Cena 13.

Tudi se dobijo knjige družih založnikov n. pr.:

Tisoč in ena noč. Pravljice iz jutrovih dežel. V zvezkih po 20 kr. Narodna biblioteka, v zvezkih po 15 kr. **Krištof Šmida** spisi. **Roparsko življenje**. **Stanley v Afriki**. **Zbrani spisi Pauline Pajkove**. I. zvezek. **Zbrani dramatični in pripovedni spisi Dr. J. Vošnjaka** **Mlinarjev Janez** ali vplemenitev **Teharjanov**. Razne molitvene knjige. — **Blaznikova „Pratika“ za leto 1894**.

Prekupovalci dobijo primeren rabat.

☛ **Vnanja naročila izvršujejo se točno, hitro in po najnižji ceni.** ☛

Oskrbništvo grada Impolca (Neustejn) pošta Radna na Kranjskem, žel. post. Sevnica na Štajerskem, prodaja

amerikanske trte.

a) vkoreninčene trte:

Riparia selectionée	á gld. 20.—
Solonis	á gld. 30.—
York Madeira	á gld. 15.—

b) Ključ:

Riparia selectionée Ia, premer 8—15m/m	á gld. 10.—
„ „ „ IIa, „ 6—8m/m	á „ 8.—
„ „ „ IIIa, „ 4—6m/m	á „ 6.—
Solonis Ia, á gld. 15.—, IIa, á gld. 13.—, IIIa, á gld. 11.—	
York Madeira á gld. 5.—	

Cena velja za tisoč komadov z zavojem vred na postaji Sevnici.

☛ **Naročila se že sedaj sprejemajo.** ☛**Izvrstni jabolčnik**

(jabolčni mošt) 100 litrov 7 gld.

(232-3)

V Ameriko

se pride iz Ljubljane v Nju-Jork skozi Basel, Pariz, Havre v najmanjših dneh za 106 gold. Na ladijo se vstopi vsako saboto v Havru, iz Basela se odhaja vsaki četrtek. — Kedor želi todi potovati, naj se obrne na Zwischenbarta v Basel (Schweiz).

(166-8)

Otvorjenje prodajalnice.

Čast mi je, najljubnjeje naznaniti, da sem otvoril trgovino s suknom in manufakturnim blagom pod tvrdko

F. S. Murgelj

na Ljubljanski cesti, št. 39 v Weissovi hiši.

Moje najskrbneje prizadevanje bode, s strogo reelno postrežbo, samo dobrim blagom in nizkimi cenami, steči si blago naklonjenost svojih velespoštovanih kupovalcev, katero si bom trudil vedno ohraniti. V ugodni nadeji prav živahnega poseta, beležim

z velespoštovanjem

(227-3)

F. S. Murgelj.

Novo Mesto, dné 10. oktobra 1893.

Dva šivalna stroja

(jeden velik drugi majhen)

še dobro ohranjena, sta naprodaj. Veliki za 30 gld., manjši za 25 gld. pri

Jakob Kapš-u

(235-2)

v Semiču št. 18.

Harmonijum in glasovir

obstoječ še v jako dobrem stanu, je na prodaj v Novem Mestu, štev. 82.

(250-2)

Na prodaj je iz proste roke

lepo in veliko posestvo.

Isto ima velike njive, mnogo boršta, štiri sadne vrte, dva vinograde in veliko poslopja. Kupna cena 5.500 gld., od katerih bi bilo treba le 2.000 plačati, drugo bi lahko na posestvu ostalo. To posestvo je ležeče pol ure hoda od Mokronoga in dve uri od nove železnične proge, ter je lepo na ravnem in skupno ležeče (arondirano), zatorej bi bilo priporočati tudi takim gospodarjem, ki sedaj nimajo svojega zemljišča tako skupno, ali pa so brez hoste in vinograda. — Na prodaj je tudi nekaj letošnjih pridelkov: 40 vedrov dobrega mošta, 50 mernikov pšenice, 30 mernikov ječmena, 30 mernikov ovsá, 10 mernikov prosa, veliko jabolk, suhega sadja in orehov. Več pove

Martin Meteljko

na Brezovici pri sv. Ani pošta Mokronog.

200 veder namočenih češpelj

je na prodaj po nizki ceni v gradu Bajnofu.

Mesnica v Toplicah

se dá takoj v najem. Več pové gospa

Ljudmila Milic.

(239-2)

v Ljubljani, Stari Trg št. 19.